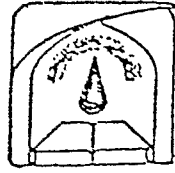

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِناهِ خدَا

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی

۲۰ / ۱۲ / ۱۳۸۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

رساله دوره دکتری علوم اقتصادی

تحلیل اقتصادی آثار سیاست های قیمت گذاری محصولات دامی

مصطفی بستاک

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر حسین صادقی

استادان مشاور :

- ۱- جناب آقای دکتر اکبر کمیجانی
- ۲- جناب آقای دکتر صادق خلیلیان

۴۴۸۱

اردیبهشت ماه ۱۳۸۱

تاییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله

اعضاء هیئت داوران نسخه نهایی رساله آقای مصطفی بستاکی
تحت عنوان: تحلیل اقتصادی آثار سیاست های قیمت گذاری محصولات دامی
 را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می کنند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضاء هیئت داوران
	استادیار	دکتر حسین صادقی	۱. استاد راهنما
	دانشیار	دکتر اکبر کامیجانی	۲. استاد مشاور
	استادیار	دکتر ساعد خلیلیان	۳. استاد مشاور
	استاد	دکتر مجید احمدیان	۴. استاد ناظر
	دانشیار	دکتر مرتضی قره باغیان	۵. استاد ناظر
	استادیار	دکتر محمدرضا قنبری	۶. استاد ناظر
	استادیار	دکتر کاظم یاوری	۷. استاد ناظر
	استادیار	دکتر کاظم یاوری	۸. نماینده شورای تحصیلات تکمیلی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند :

ماده ۱ : در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲ : در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند :

«کتاب حاضر ، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/رساله دکتری نگارنده در رشته علوم اقتصادی است که در سال ۱۳۸۰ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر حسین صادقی و مشاوره سرکار خانم/آقای دکتر اکبر کمیجانی و صادق خلیلیان از آن دفاع شده است.»

ماده ۳ : به منظور جبران بخشی از هزینه های نشریات دانشگاه تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند دانشگاه می تواند نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴ : در صورت عدم رعایت ماده ۳ ، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس ، تأدیه کند.

ماده ۵ : دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت ، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصل کند ؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود ، از طریق دادگاه معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش تأدیه نماید.

ماده ۶ : اینجانب مصطفی بستاک دانشجوی رشته علوم اقتصادی مقطع دکتری تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده ، به آن ملتزم می شوم.

تقدیم به :

پدر و مادرم و همه معلمین و استادان محترم دوران تحصیل که
سهم بزرگی در تعلیم و تربیت اینجانب بعهدہ داشته اند و همواره خود را
در جبران زحمات و قدرشناسی از آنان ناتوان می بینم.

سپاسگزاری :

با سپاس به درگاه خداوند متعال ، بدین وسیله بر خود لازم می دانم از کلیه سروران گرامی و اساتید محترمی که در کلیه مراحل این تحقیق از راهنمایی ، هدایت و همکاری صمیمانه آنها بهره مند بودم تقدیر و تشکر نمایم : بویژه مراتب سپاس و قدردانی خویش را از اساتید محترم راهنما و مشاور جناب آقایان دکتر حسین صادقی استاد محترم راهنمای تحقیق دکتر اکبر کمیجانی و دکتر صادق خلیلیان استادان محترم مشاور که در طول تحقیق از راهنمایی ها و نقطه نظرات ارزنده آنها بهره مند گردیدم ، ابراز نمایم. همچنین از سایر عزیزانی که در هر يك از مراحل مختلف تحقیق از همکاری آنان برخوردار بودم بویژه جناب آقایان مهندس ناجی و مهندس ابازری در شرکت پشتیبانی امور دام کشور ، جناب آقای مهندس نظری کارشناس محترم معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی که در ارائه آمار و اطلاعات مورد نیاز از هیچ کوششی فروگذار ننمودند. همکار گرامی جناب آقای مهندس حمید مختاری که در تنظیم جداول و رسم نمودارهای کامپیوتری و پردازش داده ها از همکاری صادقانه ایشان بهره مند گردیدم و همکاران محترم سرکار خانم ها زری کتلیچی و معصومه پورعبداللهی که زحمت تایپ پایان نامه را متحمل شدند و نیز کارشناسان محترم بانک مرکزی که با گشاده رویی در ارائه آمار و اطلاعات مورد نیاز همکاری صمیمانه ای با اینجانب داشته اند و سایر کسانی که بنحوی از انحاء در انجام این تحقیق با اینجانب همکاری نموده اند تقدیر و تشکر می نمایم. در پایان مراتب قدرشناسی و تشکر خود را از همسر فداکار و صبورم و فرزندان عزیز و دلبندم که با وجود مشکلات فراوان و با تحمل تمامی سختی ها در انجام این تحقیق مرا یاری نمودند ، ابراز می نمایم.

چکیده :

مداخله دولت در قیمتگذاری کالاهای کشاورزی از سیاستهای رایج اکثر کشورهای در حال توسعه، به ویژه در دهه‌های اخیر بوده است. این سیاستها دامنه وسیعی از مداخلات را در بر می‌گیرد که برخی مستقیماً و برخی بطور غیرمستقیم قیمت کالاها و نهاده‌های کشاورزی و دامی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. از جمله مهمترین این سیاستها می‌توان به سیاستهای کنترل قیمت تولید کننده و یا مصرف کننده، وضع مالیات و یا یارانه بر روی يك کالا و یا نهاده خاص، اعمال محدودیتهای کمی و سهمیه بر واردات کالای رقیب به عنوان سیاستهای مداخله مستقیم و اتخاذ سیاستهای حمایتی از بخش صنعت در برابر بخش کشاورزی و انحراف نرخ ارز از مسیر واقعی آن در اثر اتخاذ سیاستهای کلان اقتصادی و تجاری و بطور کلی سیاستهایی که بطور غیرمستقیم قیمت کالاهای کشاورزی و در نتیجه تولید و مصرف آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهند، اشاره کرد. در ایران نیز بسیاری از کالاهای کشاورزی و دامی به ویژه در سالهای اخیر تحت تأثیر این مداخلات قرار داشته‌اند که محصولات دامی و گوشت مرغ و تخم مرغ از جمله این کالاها است. این مداخلات عمدتاً از طریق کنترل قیمت این کالاها، اعمال سهمیه و یا پرداخت یارانه بر روی نهاده‌های تولید آنها - به ویژه از طریق اعمال نرخهای پائین تر ارز برای واردات نهاده‌ها - صورت گرفته است. علاوه بر این؛ سیاستهای تجاری و سایر سیاستهای پولی و مالی دولت در سطح کلان نیز از طریق تحت تأثیر قرار دادن قیمت‌های نسبی و ... بطور غیر مستقیم بخش دام و طیور را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

تحلیل اقتصادی آثار این مداخلات، موضوع اصلی این رساله را تشکیل می‌دهد. مدل مورد استفاده در این تحقیق مدلی است که برای نخستین بار توسط گروهی از محققین در يك پروژه بانك جهانی در تحلیل اقتصادی آثار سیاستهای مداخله دولت در قیمت گذاری کالاهای کشاورزی در ۱۸ کشور از مناطق مختلف جهان مورد استفاده قرار گرفته است. از ویژگی‌های اصلی این مدل می‌توان به تفکیک دقیق سیاست‌های مداخله قیمت به سیاست‌های مستقیم و غیرمستقیم، همچنین استفاده از متغیرهای فراوان اعم از متغیرهای درون بخشی و یا متغیرهای خارج از بخش کشاورزی و در سطح کلان و در نتیجه برخورداری مدل از درجه تکنیکی قابل قبول در مقایسه با سایر مدل‌های

مربوط به تحلیل سیاست‌های مداخله قیمت اشاره کرد. به پیروی از مدل تحقیق برای اندازه‌گیری آثار سیاست‌های مداخله قیمت ابزارهای نرخ حمایت اسمی و ضمنی و مؤثر مورد استفاده قرار گرفته است. برای محاسبه نرخ‌های حمایت نه فقط بردارهای قیمت در سطح بخش، بلکه مجموعه‌ای از متغیرها شامل بردارهای قیمت در سطح بخش و خارج از بخش کشاورزی، نرخ ارز، تعرفه معادل بخش صنعت و سایر متغیرها در سطح کلان مورد استفاده قرار گرفته است. برای اندازه‌گیری این اثرات پنج نوع نرخ حمایت شامل: نرخ حمایت اسمی و نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم قیمت، نرخ حمایت غیرمستقیم برای اندازه‌گیری اثر نرخ ارز و سیاست‌های برون‌بخشی و نرخ حمایت اسمی کل و نرخ حمایت مؤثر کل برای اندازه‌گیری اثر کل مداخلات در مورد هر یک از کالاهای مورد نظر و در طی دوره مورد بررسی محاسبه گردیده است.

تخمین برخی از این نرخها از جمله نرخ حمایت غیرمستقیم و نرخ‌های حمایت اسمی و مؤثر برای اثر کل مداخلات قیمت، برای اولین بار در ایران انجام می‌شود و منحصر به این رساله می‌باشد. هر چند محاسبه نرخ‌های حمایت اسمی و مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم برای کالاهای مختلف در کشور مسبوق به سابقه می‌باشد، لیکن از نظر روش محاسبه و بهره‌گیری از «معادل قیمت‌های مرزی» بجای «قیمت‌های مرزی» این تحقیق دارای نوآوری است. نتایج نشان می‌دهد که اولاً اثر سیاست‌های مداخله مستقیم قیمت بر بخش دام و طیور مثبت بوده است. بعلاوه؛ این اثرات بسته به اینکه نرخ حمایت اسمی و یا ضمنی مورد محاسبه قرار گیرد و نیز با توجه به نوع نرخ ارز مورد استفاده متفاوت است. ثانیاً تغییر جهت سیاست‌های قیمت‌گذاری در سال ۶۹، در عمل جهت‌گیری حمایت از تولید داشته‌اند. ثالثاً سیاست‌های مداخله غیرمستقیم تأثیر منفی بر روی بخش دام و طیور داشته است. بطوری که آثار منفی ناشی از این سیاست‌ها، حتی اثر مثبت سیاست‌های مداخله مستقیم را خنثی نموده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
د	فهرست جداول
ز	فهرست نمودارها
۱	فصل اول : کلیات
۲	۱-۱- مقدمه
۴	۲-۱- اهمیت موضوع
۴	۱-۲-۱- از جنبه جایگاه محصولات دامی در تأمین پروتئین مورد نیاز
۹	۲-۲-۱- از جنبه جایگاه محصولات دامی در اقتصاد کشور
۱۵	۳-۱- اهداف و کاربردهای تحقیق
۱۵	۴-۱- فرضیات تحقیق
۱۶	۵-۱- روش تحقیق
۱۷	۶-۱- مراحل انجام تحقیق
۱۸	۷-۱- محدودیتها و مشکلات تحقیق
۱۹	۸-۱- نتیجه گیری فصل اول
۲۱	فصل دوم : سابقه موضوع و چهارچوب نظری تحقیق
۲۲	۱-۲- مقدمه
۲۳	۲-۲- دولت و حدود دخالت آن در اقتصاد
۲۴	۱-۲-۲- مکتب نئوکلاسیک
۲۶	۲-۲-۲- مکتب کینزی
۲۶	۳-۲-۲- مکتب مارکسیستی
۲۸	۳-۲- تاریخچه سیاستهای مداخله قیمت در ایران
۲۹	۱-۳-۲- دوره قبل از انقلاب
۳۱	۲-۳-۲- دوره بعد از انقلاب

۴۰	۲-۴- مروری بر مطالعات انجام شده در خارج کشور
۵۳	۲-۵- مروری بر مطالعات انجام شده در ایران
۵۸	۲-۶- اهداف سیاستهای قیمت گذاری
۵۸	۲-۶-۱- کمک به بهبود توزیع درآمدها
۵۹	۲-۶-۲- تشویق به افزایش تولید و دستیابی به خود بسندگی
۶۰	۲-۶-۳- تثبیت قیمت ها و کنترل تورم
۶۱	۲-۶-۴- افزایش درآمد دولت
۶۱	۲-۶-۵- کمک به رشد و توسعه اقتصادی
۶۲	۲-۷- انواع سیاستهای قیمت گذاری
۶۳	۲-۷-۱- سیاستهایی که هدف آنها حمایت از تولید کننده است
۶۵	۲-۷-۲- سیاستهایی که هدف آنها حمایت از مصرف کننده است
۶۶	۲-۸- ابزارهای سیاستهای قیمت گذاری
۶۷	۲-۹- چارچوب اصلی مدل تحقیق
۶۷	الف - تعریف سیاستهای مداخله مستقیم قیمت
۶۸	ب - تعریف سیاستهای مداخله غیر مستقیم قیمت
۶۹	۲-۹-۱- ابزارهای اندازه گیری آثار سیاستهای مداخله مستقیم قیمت
۶۹	۲-۹-۱-۱- نرخ حمایت اسمی برای اثر مداخلات مستقیم قیمت
۷۲	۲-۹-۱-۲- نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات قیمت
۷۴	۲-۹-۲- ابزار اندازه گیری اثر سیاستهای مداخله غیر مستقیم قیمت
۸۰	۲-۹-۳- ابزارهای اندازه گیری آثار سیاستهای مداخله کلی قیمت
۸۰	۲-۹-۳-۱- نرخ حمایت اسمی برای اثر مداخلات کلی قیمت
۸۱	۲-۹-۳-۲- نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات کلی قیمت
۸۲	۲-۱۰- نتیجه گیری فصل دوم

فصل سوم : اندازه گیری آثار سیاستهای مداخله قیمت

۸۴	
۸۵	۱-۳- مقدمه
۸۶	۲-۳- محاسبه اثر مداخلات مستقیم قیمت
۸۶	۱-۲-۳- نرخهای حمایت اسمی و ضمنی برای اثر مداخله مستقیم قیمت
۸۶	۱-۲-۳- نرخ ارز اسمی و واقعی
۸۹	۲-۱-۲-۳- قیمت‌های داخلی و معادل قیمت‌های مرزی
۸۹	۱-۲-۱-۲-۳- قیمت‌های داخلی
۹۰	۲-۲-۱-۲-۳- معادل قیمت‌های مرزی
۱۱۴	۲-۲-۳- نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم قیمت
۱۲۸	۳-۳- محاسبه اثر مداخله غیر مستقیم قیمت
۱۴۱	۴-۳- محاسبه اثر مداخلات کلی
۱۴۱	۱-۴-۳- نرخ حمایت اسمی برای مداخلات کلی قیمت
۱۴۹	۲-۴-۳- نرخ حمایت مؤثر برای مداخلات کلی قیمت
۱۶۱	۵-۳- نتیجه گیری فصل سوم

فصل چهارم : نتیجه گیری و پیشنهادات :

۱۶۴	۱-۴- مقدمه
۱۶۴	۲-۴- جمع بندی و نتیجه گیری
۱۷۰	۳-۴- تحلیل نتایج حاصل از مدل تحقیق
۱۷۰	الف - اثر مداخلات مستقیم
۱۷۳	ب - اثر مداخلات غیر مستقیم
۱۷۴	ج - اثر مداخلات کلی
۱۷۵	۴-۴- بحثی در مورد تأثیر پیوستن به WTO
۱۷۷	۵-۴- پیشنهادات

فهرست منابع و مآخذ :

۱۷۹

منابع فارسي

۱۸۰

منابع انگليسي

۱۸۵

فهرست جداول و نمودارها

الف - فهرست جداول :

- ۱- جدول شماره ۱-۱ : میزان پروتئین مورد نیاز روزانه بدن ۶
- ۲- جدول شماره ۱-۲ : میزان عرضه سرانه پروتئین و کالری در مناطق و کشورهای مختلف ۸
- ۳- جدول شماره ۱-۳ : ارزش افزوده بخش کشاورزی و زیربخش دام و طیور ۹
- ۴- جدول شماره ۱-۴ : تولید و واردات انواع مختلف گوشت و تخم مرغ ۱۰
- ۵- جدول شماره ۱-۵ : سهم اقلام مختلف هزینه در سبد هزینه خانوارهای شهری ۱۳
- ۶- جدول شماره ۱-۲ : نوع و میزان سهمیه بندی محصولات دامی ۳۴
- ۷- جدول شماره ۲-۲ : قیمت دولتی و بازار آزاد گوشت مرغ و تخم مرغ و نهاده های اصلی مورد استفاده دام و طیور ۳۸
- ۸- جدول شماره ۲-۳ : متوسط نرخ حمایت اسمی برای اثرات مستقیم و غیرمستقیم و اثر کل مداخلات در کشورهای مختلف جهان ۵۲
- ۹- جدول شماره ۱-۳ : انواع مختلف نرخ ارز طی سالهای مختلف ۸۷
- ۱۰- جدول شماره ۲-۳ : نرخ ارز واقعی طی سالهای مختلف ۸۹
- ۱۱- جدول شماره ۳-۳ : قیمت داخلی انواع مختلف گوشت و تخم مرغ طی سالهای مختلف ۹۰
- ۱۲- جدول شماره ۳-۴ : انواع مختلف هزینه های تعدیل کننده قیمت های مرغی گوشت ۹۲
- ۱۳- جدول شماره ۳-۵ : انواع مختلف هزینه های تعدیل کننده قیمت های مرغی تخم مرغ ۹۳
- ۱۴- جدول شماره ۳-۶ : قیمت های مرغی گوشت مرغ و مجموع هزینه های تعدیل کننده قیمت های مرغی در سالهای مختلف ۹۴
- ۱۵- جدول شماره ۳-۷ : قیمت مرغی تخم مرغ و مجموع هزینه های تعدیل کننده قیمت های مرغی ۹۵
- ۱۶- جدول شماره ۳-۸ : قیمت های مرغی گوشت گاو و مجموع هزینه های تعدیل کننده قیمت های مرغی ۹۶
- ۱۷- جدول شماره ۳-۹ : نرخ حمایت اسمی و ضمنی برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد گوشت مرغ ۹۷
- ۱۸- جدول شماره ۳-۱۰ : نرخ های حمایت اسمی و ضمنی برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد تخم مرغ ۹۸

- ۱۹- جدول شماره ۳-۱۱ : نرخ های حمایت اسمی و ضمنی برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد
گوشت گاو
۹۹
- ۲۰- جدول شماره ۳-۱۲ : نرخ های حمایت اسمی و ضمنی برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد
محصولات دام و طیور
۱۰۰
- ۲۱- جدول شماره ۳-۱۳ : نرخ حمایت اسمی برای اثر مداخلات مستقیم قیمت (در قیمت های مرزی و
نرخ ارز موزون)
۱۰۵
- ۲۲- جدول شماره ۳-۱۴ : سهم هزینه اقلام مختلف تشکیل دهنده قیمت تمام شده یک کیلوگرم گوشت
مرغ
۱۱۵
- ۲۳- جدول شماره ۳-۱۵ : سهم هزینه اقلام مختلف تشکیل دهنده قیمت تمام شده یک کیلوگرم تخم مرغ
۱۱۶
- ۲۴- جدول شماره ۳-۱۶ : سهم هزینه اقلام مختلف تشکیل دهنده قیمت تمام شده یک کیلوگرم
گوشت گاو
۱۱۷
- ۲۵- جدول شماره ۳-۱۷ : سهم هزینه نهاده های مبادله شدنی ، وارداتی و داخلی و قیمت تمام شده یک
کیلوگرم از انواع مختلف کالا
۱۱۹
- ۲۶- جدول شماره ۳-۱۸ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد گوشت مرغ
۱۲۱
- ۲۷- جدول شماره ۳-۱۹ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد تخم مرغ
۱۲۲
- ۲۸- جدول شماره ۳-۲۰ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد گوشت گاو
۱۲۳
- ۲۹- جدول شماره ۳-۲۱ : میانگین نرخ حمایت مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم قیمت در مورد
محصولات دام و طیور
۱۲۴
- ۳۰- جدول شماره ۳-۲۲ : شاخص قیمت کالاهای و خدمات مصرفی در ایران
۱۲۹
- ۳۱- جدول شماره ۳-۲۳ : مقادیر نرخ ارزش شاخص قیمت کالاهای مبادله شدنی و مبادله نشدنی بخش
غیر کشاورزی
۱۳۴
- ۳۲- جدول شماره ۳-۲۴ : شاخص قیمت کالاهای صادراتی و وارداتی و تعرفه معادل بخش غیر
کشاورزی
۱۳۶
- ۳۳- جدول شماره ۳-۲۵ : نرخ حمایت اسمی برای اثر سیاستهای مداخله غیر مستقیم قیمت
۱۳۸
- ۳۴- جدول شماره ۳-۲۶ : نرخ حمایت اسمی برای اثر سیاستهای مداخله کلی در مورد گوشت مرغ
۱۴۲
- ۳۵- جدول شماره ۳-۲۷ : نرخ حمایت اسمی برای اثر سیاستهای مداخله کلی در مورد تخم مرغ
۱۴۳
- ۳۶- جدول شماره ۳-۲۸ : نرخ حمایت اسمی برای اثر سیاستهای مداخله کلی در مورد گوشت گاو
۱۴۴

- ۳۷- جدول شماره ۳-۲۹ : نرخ حمایت اسمی برای اثر مداخلات کلی در مورد محصولات دام و طیور ۱۴۵
- ۳۸- جدول شماره ۳-۳۰ : ارزش افزوده بخشهای مختلف اقتصادی به قیمتهای جاری و ثابت ۱۵۰
- ۳۹- جدول شماره ۳-۳۱ : سهم ارزش افزوده هر یک از بخشهای اقتصادی طی سالهای مختلف ۱۵۲
- ۴۰- جدول شماره ۳-۳۲ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر سیاستهای مداخله کلی در مورد گوشت مرغ ۱۵۴
- ۴۱- جدول شماره ۳-۳۳ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر سیاست های مداخله کلی در مورد تخم مرغ ۱۵۵
- ۴۲- جدول شماره ۳-۳۴ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر سیاست های مداخله کلی در مورد گوشت گاو ۱۵۶
- ۴۳- جدول شماره ۳-۳۵ : نرخ حمایت مؤثر برای اثر سیاست های مداخله کلی در مورد محصولات دام و طیور ۱۵۷
- ۴۴- جدول شماره ۴-۱ : میانگین نرخ های حمایت اسمی و مؤثر برای اثر مداخلات مستقیم و غیرمستقیم و کلی قیمت برای انواع مختلف کالاها ۱۶۹